

Bezoekadres
Gebouw Z
Zaailand 106
8911 BN Leeuwarden

Postadres
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

(058) 233 83 88
secretariaat@sdfryslan.nl

Review Uitwerking financiële onderzoeksvragen Aventura

Onderzochte aanbieder: Aventura Drachten (KvK 60549386)

Opdrachtgever: H. Tjeerdema

Projectleider: E. Schultz

Versie	Datum	Status	Opgesteld door	Verspreid aan
2.31	30-09-2020	Concept	Eric Schultz	Betrokkenen
3.1	22-10-2020	Concept	Eric Schultz	Betrokkenen
3.2	27-10-2020	Definitief	Eric Schultz	College

Zaaknummer: Z228735-2020

Status: definitief

Datum vaststelling: 3 november 2020

INHOUDSOPGAVE

Management samenvatting	3
Inleiding	4
Beschrijving van de aanbieder	5
Achtergrondinformatie: Rechtszaak tussen de bestuurders van Aventura.....	5
Aard en reikwijdte van de opdracht	6
Sociaal Domein Fryslân.....	6
1. DEELONDERZOEK FINANCIËLE ONDERZOEKSVRAGEN DOOR FINTEGER.....	7
Aanbeveling.....	9
2. REVIEW WERKZAAMHEDEN EN RAPPORTAGE FINTEGER DOOR SDF.....	10
Aanbeveling.....	10
Werkprogramma.....	11
Bevindingen dossierreview Finteger.....	11
Algemeen	11
Dossier Finteger	12
Aanbeveling.....	12
Geheimhoudingsverklaring.....	13
3. BEVINDINGEN EN AANBEVELINGEN SDF	14
Bevindingen.....	14
Aanbeveling.....	14
Aanbevelingen.....	14

Management samenvatting

De verantwoordelijke wethouder van de gemeenschappelijke regeling SDF¹ heeft opdracht gegeven om bij aanbieder Aventura de kosten in de jaarrekeningen 2017 en 2018 nader te onderzoeken. In deze jaarrekeningen komen ongebruikelijke kosten voor en zijn deze kosten bovendien van een bovenmatige omvang. In het kader van deze opdracht heeft SDF contact gezocht met de aanbieder en afgesproken dat SDF een review doet op het deelonderzoek van Finteger.

Uit de review is gebleken dat er een gedegen onderzoek door een forensisch accountant is uitgevoerd die tevens antwoord geeft op de aanvullende vragen omtrent de kosten in de jaarrekeningen 2017 en 2018.

Belangrijkste bevindingen:

1. Er is een samenstellingsverklaring afgegeven door de accountant bij de jaarrekening 2017 waar deze een beoordelingsverklaring had moeten geven;
2. De interne controle op de facturen heeft niet altijd goed gefunctioneerd. Hierdoor is niet gesignaleerd dat een aantal facturen niet aan de wettelijke vormvereisten voldeden.

Op basis van de verklaring van de accountant is voldoende duidelijk waarom deze beoordelingsverklaring ontbrak over 2017 en er sprake is geweest van een samenstellingsverklaring met aanvullende werkzaamheden. In het verslag geeft Aventura een goede verklaring bij de tweede bevinding en blijkt dat Aventura maatregelen heeft genomen om een herhaling te voorkomen. Het advies aan de wethouder is daarom om geen consequenties voor Aventura te verbinden aan de bevindingen.

Tijdens de review zijn nog een aantal bevindingen gedaan die vooral relevant zijn voor de samenwerking tussen de betrokken partijen. Het advies hierbij is om de bij die bevindingen horende adviezen te koppelen aan het vernieuwen van de samenwerking en een plaats te geven in de Gemeenschappelijke Regeling 2022.

¹ <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/actueel/leeuwarden/CVDR603261.html>

Inleiding

Onderzoek naar zorgaanbieder Aventura

In september 2019 besloot de gemeente Smallingerland een nieuw onderzoek² te starten naar zorgaanbieder Aventura. In dezelfde maand bracht de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) bij deze aanbieder een inspectiebezoek. Daar werd in november 2019 een rapport over uitgebracht inzake de kwaliteit van zorg. De IGJ *‘richtte zich in haar bezoek op zorg, begeleiding en wonen voor de cliënten met een WLZ indicatie in locatie Servotel 1e etage (wonen en dagbesteding) en de dagbesteding in gebouw Hemmen 93’.*

Onderzoeksbureaus

De gemeente Smallingerland heeft een aantal onderzoeksbureaus aangesteld die onder regie van het onderzoeksbureau Visible (hierna: Visible) het vervolgonderzoek hebben uitgevoerd. Visible heeft in een ongedateerd verslag haar bevindingen ‘Onderzoeksresultaten, Onderzoek Zorggroep Aventura’ uitgebracht aan de gemeente Smallingerland (hierna: ‘de onderzoeksresultaten’). Over de uitvoering van het onderzoek geeft het verslag het volgende aan:

“Het onderzoek is uitgevoerd door meerdere partijen, dit onder regievoering van een onpartijdig en extern aangestelde voorzitter. Er werd een onderzoekscommissie samengesteld namens de gemeente Smallingerland. Hierin nam ook de onpartijdig voorzitter plaats.

De navolgende onderzoeksbureaus zijn bij dit onderzoek betrokken:

Visible Onderzoek & Advies: onderzoeksbureau op het gebied van gemeentelijk toezicht binnen de Wmo 2015 en de Jeugdwet. Door Visible Onderzoek & Advies werd de onpartijdig voorzitter geleverd: de heer A. Opmeer.

ARGO B.V.: onderzoeksbureau voor kwaliteitsverbetering in de zorg.

Inquirendum: vergunningplichtig recherchebureau.

ARGO en Inquirendum zijn in gezamenlijkheid betrokken geweest in de uitvoering van het onderzoek waar het de toetsing van kwaliteit en rechtmatigheid betreft. Met name de gehouden interviews zijn door hen uitgevoerd.

Finteger: onderzoeksbureau op het gebied van financiële - en integriteitsonderzoeken.”

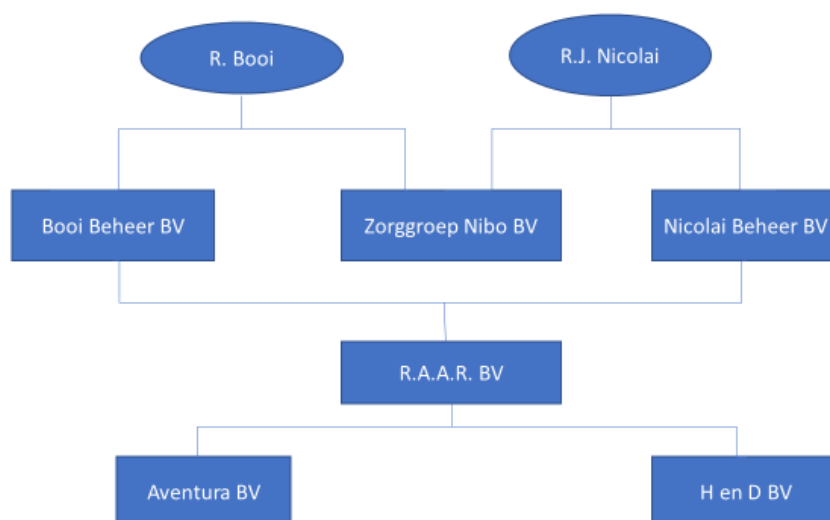
Het verslag en de toelichting door B&W daarop, gedateerd op 12 mei 2020 aan de gemeenteraad van Smallingerland (collegebesluit 12-5-2020 punt 14 zaak 00000 Concern, raadsbrief met bijlage), hebben bij Sociaal Domein Fryslân (hierna: SDF) tot een aantal vragen geleid. In de raadsvergadering van de gemeente Smallingerland 25 augustus 2020 zijn ook aanvullende vragen gesteld over de gerapporteerde onderzoeksresultaten.

² Tweede alinea op pagina 1 (onder “Aanleiding”) van deze brief:
<https://smallingerland.notubiz.nl/document/8731211/1/05-12%20Brief%20college%20-%20Resultaten%20onderzoek%20Aventura>

Beschrijving van de aanbieder

De onderzochte aanbieder is Aventura te Drachten. De reden dat deze aanbieder diverse malen onderzocht wordt is gelegen in de aanhoudende – en ook in de media geuite – klachten over de kwaliteit van zorg bij deze aanbieder en de beschuldiging van (het ten onrechte) weglekken van zorggelden naar de bestuurders.

Aventura is een werkmaatschappij in een groep vennootschappen. In deze werkmaatschappij wordt zorg aangeboden. Deze zorg bestaat uit begeleiding en beschermd wonen voor mensen met een verstandelijke en/of psychiatrische beperking. De zorg wordt gefinancierd vanuit de Jeugdwet, wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de wet Langdurige zorg (wlz). Aventura beschikt over een HKZ-kwaliteitscertificering en is een Calibris leerbedrijf. Alle besloten vennootschappen in de groep vormen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, met uitzondering van de zorggroep Nibo BV. Zorggroep Nibo BV is een werkmaatschappij die in gezamenlijk eigendom is bij bestuurders Booi en Nicolai. Vanaf 14 juni 2019 is R.A.A.R. BV 100% in eigendom van Booi Beheer BV.

Figuur 1: de structuur van de BV's in 2018

Achtergrondinformatie: Rechtszaak tussen de bestuurders van Aventura

In 2014 is Co-Operatief BV mede-eigenaar geworden van de werkmaatschappij R.A.A.R. (Raar). Raar is de beheervenootschap van Aventura BV, de werkmaatschappij waarin sinds 2015 zorg wordt verleend die voorheen in zorggroep Nibo werd uitgevoerd. Aventura heeft hiervoor een bedrag betaald aan goodwill aan zorggroep Nibo (€75.000). De Co-Operatief BV heeft de koopsom van de verworven aandelen niet volledig kunnen voldoen en heeft van de overige aandeelhouders een lening van €25.000 gekregen welke 1 april 2015 voldaan moest zijn. De schuld werd echter niet ingelost en Co-Operatief BV werd in maart 2015 ontslagen als bestuurder van Aventura BV. Er is een rechtszaak

ontstaan die door Co-Operatief BV wordt verloren³, waarna deze BV failliet is gegaan⁴. De 100% eigenaar van Co-Operatief BV is mevrouw A.E. Kooijman.

Aard en reikwijdte van de opdracht

In juni 2020 heeft de wethouder belast met regionale Jeugdzorg en -WMO de opdracht gegeven om aanvullend onderzoek te doen naar de jaarrekeningen 2017 en 2018 van zorgaanbieder Aventura. In deze jaarrekeningen komen ongebruikelijke kosten voor en zijn deze kosten bovendien van een bovenmatige omvang. In het kader van deze opdracht heeft SDF contact gezocht met de aanbieder en afgesproken dat SDF een review doet op het deelonderzoek van Finteger. Finteger is een bureau dat door gemeente Smallerland is ingehuurd voor het doen van financieel onderzoek bij Aventura. SDF heeft in dat kader de onderzoeksopdracht van Finteger ontvangen. Alle overige onderdelen die door respectievelijk de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), ARGO BV en Inquirendum zijn onderzocht blijven buiten de scope van deze review.

Sociaal Domein Fryslân

SDF is een gemeenschappelijke regeling in het kader van de wet GR⁵. SDF is een afdeling binnen de gemeente Leeuwarden en wordt rechtstreeks aangestuurd door de gemeentesecretaris (artikel 8 lid 4 GR), waarbij Friese gemeenten Leeuwarden hebben gemandateerd inzake vertegenwoordiging en beslissingsbevoegdheid.

Wethouder Tjeerdema heeft in de functie van Leeuwarder vertegenwoordiger namens het college met regionale Jeugdzorg en regionale Wmo in portefeuille, SDF opdracht gegeven om een review uit te voeren op de beantwoording van de financiële onderzoeksvragen zoals deze bij SDF bekend waren..

In het vervolg van dit verslag van de review worden achtereenvolgens toegelicht:

1. Deelonderzoek financiële onderzoeksvragen door Finteger
2. Review werkzaamheden en rapportage Finteger door SDF
3. Bevindingen en aanbevelingen SDF⁶.

³ Ecli:NL: RBNNE: 2016:2820 d.d. 1-6-2016

⁴ <https://insolventies.rechtspraak.nl/#!/details/17.nne.17.45.F.1309.2.20>

⁵ <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/actueel/leeuwarden/CVDR603261.html>

⁶ Aanbevelingen worden zo concreet mogelijk reeds benoemd in de tekst bij een bevinding en worden onder punt 6 nogmaals herhaald en gebundeld.

1. DEELONDERZOEK FINANCIËLE ONDERZOEKSVRAGEN DOOR FINTEGER

Eén van de deelonderzoeken is uitgevoerd door onderzoeksbureau Finteger. Finteger is een onderzoeksbureau dat zich presenteert als een forensisch accountant, zie www.finteger.eu. De onderzoeker van Finteger presenteert zich ook als accountant (AA). Finteger en haar onderzoeker zijn derhalve gebonden aan de beroepsvoorschriften van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). Het onderzoek is door Finteger uitgevoerd in de periode november 2019 tot en met februari 2020.

Met betrekking tot de reikwijdte van het onderzoek door Finteger heeft SDF twee beschrijvingen ontvangen. Bij aanvang van de reviewwerkzaamheden heeft de gemeente Smallingerland op verzoek van SDF ter toelichting de volgende onderzoeksvragen bevestigd:

2. *Rechtmatigheidsonderzoek*

Onderzoeksvragen:

- A. *in 2018 is € 900.000 (26%) van de opbrengsten niet toegekend aan de WMO of de Jeugdwet. Mogelijk betreft dit een gedeelte WLZ-zorg.*
- B. *Aventura boekt jaarlijks een aanzienlijke kostenpost voor ingehuurd personeel, hoogstwaarschijnlijk grotendeels ingehuurd bij Zorggroep Nibo. Nibo deponeert echter geen volledige jaarrekening, waardoor er geen compleet inzicht te verkrijgen is in de activiteiten binnen de Zorggroep.*
- C. *Aventura boekt in 2017 ruim € 730.000 onder "overige zorgprestaties" en € 225.000 onder "overige bedrijfsopbrengsten". Aventura geeft niet aan wat deze beide overige opbrengsten betreffen.*
- D. *Onderzoek naar de algemene kosten ad € 400.000 in 2017.*
- E. *Er lopen vanaf Aventura B.V. geldstromen met andere ondernemingen in de vorm van rekeningen courant. Dit betreffen zowel entiteiten binnen de groep (Moederholding R.A.A.R. B.V. en zusterbedrijf Handel en Dienstencentrum de Hemmen B.V.), maar ook met een partij die buiten de groep lijkt te hangen.*
- F. *Algeheel rechtmatigheidsonderzoek vanaf 01-01-2018 op basis van steekproeven.*

Naast voornoemde heeft SDF ook de niet-getekende opdrachtbevestiging van Finteger van 16 oktober 2019 ontvangen. De opdracht is op 4 november 2019 per e-mail bevestigd door de gemeente Smallingerland. In de opdrachtbrief is de beschrijving van de onderzoeksvragen als volgt beschreven:

De posten in de jaarrekeningen waarop de rechtmatigheidsvragen betrekking hebben zijn:

- *De snelle groei die Aventura BV in de periode 2015-2017 doormaakte, is in 2018 afgezwakt. Het zorgbedrijf ziet opnieuw een forse stijging van de opbrengsten in het WMO-segment, maar dit wordt deels tenietgedaan door lagere Jeugdwet- en overige opbrengsten. Deze overige opbrengsten beslaan echter jaarlijks een significant gedeelte van de totale opbrengsten; in 2018 is € 900.000 (26%) van de opbrengsten niet toegekend aan de WMO of de Jeugdwet. Mogelijk betreft dit een gedeelte WLZ-zorg.*
- *Aventura BV boekt jaarlijks een aanzienlijke kostenpost voor ingehuurd personeel, hoogstwaarschijnlijk grotendeels ingehuurd bij Zorggroep Nibo, een onderneming actief in de arbeidsbemiddeling en tevens eigendom van de huidige bestuurder van Aventura BV. Zorggroep Nibo deponeert echter geen volledige jaarrekening, waardoor er geen compleet inzicht te verkrijgen is in de activiteiten binnen de Zorggroep Nibo.*
- *Aventura BV boekt in 2017 totale opbrengsten van € 3,4 miljoen euro. Van deze opbrengsten boekt Aventura BV € 2,1 miljoen binnen de WMO en € 300.000 binnen de Jeugdwet. Verder boekt de aanbieder ruim € 730.000 onder "overige zorgprestaties" en € 225.000 onder "overige bedrijfsopbrengsten". Aventura BV geeft niet aan wat deze beide overige opbrengsten betreffen.*
- *Waar Aventura BV in 2016 nog sterk winstgevend was, loopt de winstgevendheid in 2017 terug tot nihil. Dit komt met name door een zeer sterke stijging van de algemene kosten; in 2016 boekt Aventura BV hier € 73.000 kosten voor en in 2017 bijna € 400.000. De aanbieder specificeert niet waar deze stijging vandaan komt.*
- *Er lopen vanaf Aventura BV geldstromen met andere ondernemingen in de vorm van rekeningen courant. Dit betreffen zowel entiteiten binnen de groep (Moederholding R.A.A.R. B.V. en zusterbedrijf Handel en Dienstencentrum de Hemmen B.V.), maar ook met een partij die buiten de groep lijkt te hangen. Deze entiteit, Zorggroep Nibo, is eveneens in handen van de bestuurder(s) van Aventura BV. Het is vooralsnog niet bekend of dit slechts geldstromen "op papier" zijn, of dat er daadwerkelijk zorg bij de andere entiteiten wordt ingekocht.*

Verschillen

In de opdrachtbrief is de beschrijving van de onderzoeksvragen uitgebreider, maar valt op dat de laatste onderzoeksvraag ontbreekt ten opzichte van de versie die de gemeente Smallingerland heeft verstrekt. Bij de formulering van de 'rechtmatigheidsvragen' valt op dat:

- de vragen niet als vragen zijn opgeschreven;
- de strekking van de vragen is – gegeven de formulering – niet altijd helder (voorbeeld onderzoeksvraag E, wat is de vraag?);
- de keuze om posten voor alleen de jaren 2017 en/of 2018 te onderzoeken is niet toegelicht;
- in de toelichting van Finteger wordt de jaarrekening van Aventura als basis genomen. Echter, de jaarrekening van Aventura 2017 is voorzien van een samenstelverklaring. Dat betekent dat hier minder zekerheid aan kan worden ontleend dan aan de jaarrekening 2018 waarbij een beoordelingsverklaring is verstrekt. SDF heeft geen toelichting noch motivatie ontvangen op de hierbij gemaakte keuzes;
- onderdeel F 'Algeheel rechtmatigheidsonderzoek vanaf 01-01-2018 op basis van steekproeven' niet terugkomt in de opdrachtbevestiging.

Aanbeveling

SDF adviseert om een protocol op te stellen voor de opdrachtverstrekking voor onderzoeken, waarin eisen aan formulering, onderwerpen en methodes zijn opgenomen. Het is wenselijk om een organisatiemodel te kiezen waarbij betrokkenen (onderzoekers, opdrachtgevers en mogelijk de onderzochte aanbieder) tussentijds afstemmen of de reikwijdte van het onderzoek moet worden aangepast.

2. REVIEW WERKZAAMHEDEN EN RAPPORTAGE FINTEGER DOOR SDF

Afbakening review

Met betrekking tot de afbakening van de review door SDF het volgende. SDF heeft geen concrete toelichting ontvangen op de reikwijdte van het (financiële) onderzoek en/of de deelgebieden daarvan onder leiding van de onafhankelijke voorzitter. SDF heeft daarom, gelet op de vraagstelling door wethouder Tjeerdema, zelf de afbakening van de review bepaald. SDF heeft niet kunnen vaststellen in hoeverre er mogelijk bevindingen zijn uit de deelonderzoeken door ARGO en Inquirendum inzake 'rechtmatigheid' die tot aanvullende vragen of werkzaamheden voor het financiële deelonderzoek hadden kunnen of moeten leiden.

Om het SDF-onderzoek af te bakenen en geen zaken dubbel te gaan onderzoeken vraagt SDF de rapportage van het deelonderzoek door Finteger op. De intentie van SDF was en is om in eerste aanleg een review te verrichten op het uitgevoerde onderzoek. Finteger weigert haar medewerking omdat Finteger zich gebonden heeft aan een door haar ondertekende geheimhoudingsverklaring jegens Aventura. Het accepteren van een geheimhoudingsverklaring door de onderzoekers is door hen niet besproken met de gemeente Smallingerland en/of SDF.

SDF besluit, gegeven het bestaan van de geheimhoudingsverklaringen, welke in haar optiek niet tot stand had mogen komen, een gesprek aan te gaan met de directie van Aventura. Het gesprek met Aventura vindt plaats op 10 september 2020 te Leeuwarden. Bij dit gesprek zijn ook de externe accountant en de advocaat van Aventura aanwezig. In dit gesprek stemt Aventura in met een volledige dossierreview door SDF van het onderzoeksdossier van Finteger. Hierna zijn de bevindingen van deze review opgenomen.

Aanbeveling

SDF adviseert om in het op te stellen protocol op te nemen dat er geen beperkingen (zoals geheimhoudingsverklaringen) worden geaccepteerd door onderzoekers zonder de voorafgaande toestemming van de opdrachtgever(s).

Werkprogramma

SDF heeft een werkprogramma opgezet voor de review. Dit om een langlopend onderzoek eigenstandig in een korte tijd te kunnen analyseren op kwaliteit en relevantie ten opzichte van haar eigen onderzoeksvragen. Ten tijde van het werkbezoek wordt Finteger voor een deel in aanwezigheid van de externe accountant bevraagd, maar ook wordt met Finteger individueel gesproken. SDF heeft alle vragen van haar werkprogramma beantwoord kunnen krijgen bij Finteger dan wel bij de externe accountant. Hierbij heeft SDF ter plekke inzage gekregen in de dossierstukken die Finteger heeft vastgelegd. De dossierstukken die SDF voor haar eigen dossier wenst vast te leggen zijn ook achteraf verstrekt en vormen onderdeel van het reviewdossier van SDF.

Bevindingen dossierreview Finteger

Algemeen

De aanpak van Finteger is gestart vanuit een openbaar bronnenonderzoek. Aventura verricht de administratie in eigen beheer. Daarna is een bezoek gebracht aan de externe accountant van Aventura. Vervolgens zijn de grootboekrekeningen en de jaarrekeningen van Aventura opgevraagd, met daarnaast de jaarrekeningen van de diverse groepsondernemingen. Vanuit de ontvangen rekeningen is door Finteger een risicoanalyse gemaakt en zijn alle tussenrekeningen op transactieniveau beoordeeld. Voor de resultatenrekeningen zijn steekproefsgewijs documenten opgevraagd en beoordeeld. Ook heeft Finteger alle rekeningen courant beoordeeld op juistheid van de transacties. De rekeningen zijn gecontroleerd en vergeleken met onder andere de salarisadministratie. Daarnaast heeft Finteger een KvK verificatie gedaan, zowel op alle onderhavige BV's in de groep als uit de betaalde facturen. In januari 2020 is bestuurder van Aventura, de heer Booi geïnterviewd. Van alle gesprekken zijn door Finteger verslagen gemaakt. In het eindrapport zijn namen van cliënten vervangen door "X".

De onderzoeksvragen uit de opdrachtbrief van de gemeente Smallerland aan Finteger zijn allen beantwoord. Finteger heeft SDF mondeling laten weten dat op elke bevinding hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden met zowel de accountant als de bestuurder van Aventura. De bevindingen, opgenomen in de rapportage van Finteger, worden niet betwist door de aanbieder en/of de externe accountant. Dit hebben partijen mondeling bevestigd tijdens de review door SDF.

Rapport Visible niet formeel afgerond

Finteger geeft aan dat haar rapportage de status 'concept' heeft behouden omdat Visible zijn eindrapport niet heeft bevestigd of in besluitvorming heeft gebracht bij de opdrachtgever. Daarom heeft Finteger de rapportage (in tweede aanleg) uitgebracht als "aantekeningen onderzoek Aventura BV". Omdat inhoudelijk wel sprake lijkt te zijn van een eindrapport, in de vorm van een zelfstandig leesbaar rapport waarvan de bevindingen door betrokkenen worden bevestigd, is voor SDF niet helder waarom dit rapport niet formeel is afgerond. Het is SDF niet duidelijk waarom de onafhankelijke voorzitter van de onderzoekscommissie het betreffende deelrapport niet heeft geaccepteerd als onderzoeksuitkomst.

Uitkomsten niet volledig gerapporteerd aan Smallerland

Het is voor SDF, vanwege voornoemde, niet duidelijk waarom Visible wel opdracht heeft gegeven aan Finteger om een verkorte versie te maken, wat heeft geleid tot een rapport van vijf pagina's welke aangehaald wordt als "Beantwoording onderzoeksvragen door Finteger". Het is SDF ook niet duidelijk welke overwegingen de onafhankelijke voorzitter had om de bevindingen van Finteger in slechts beperkte mate op te nemen in de uitgebrachte rapportage⁷ aan de gemeente Smallerland.

⁷ Daar deze review door SDF alleen de financiële onderzoeksvragen bevat, en niet het hele onderzoek van Visible, wordt niet nader ingegaan op (de kwaliteit van) de rapportage van Visible.

Dossier Finteger

Zorggroep Nibo BV

Nibo BV heeft geen personeel in dienst, Aventura huurt geen personeel in van Nibo BV. Dit was onderzoeksvraag onder "bullet point 2" in de opdrachtbrief van gemeente Smallingerland. Deze BV bezit een pand welke door Aventura wordt gehuurd. De huur wordt beëindigd per 1 oktober 2020 en het pand is per die datum ook verkocht door Nibo BV. De betaalde huur staat in een normale verhouding tot de waarde van het pand bij verkoop.

Aventura BV

Bij de jaarrekening 2017 van Aventura heeft de accountant een samenstellingsverklaring afgegeven. Bij de jaarrekening 2018 heeft de accountant een beoordelingsverklaring afgegeven. Volgens voorschriften op de site van de uitvoeringsorganisatie CIBG⁸ van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) diende de accountant voor beide verslagjaren een beoordelingsopdracht uit te voeren en de daarbij behorende verklaring af te geven. Daar de te ontlenen zekerheid aan een beoordelingsverklaring groter is dan een samenstellingsverklaring zijn de werkzaamheden van de accountant voor een beoordelingsverklaring veel uitgebreider dan die bij een samenstellingsverklaring. De accountant van Aventura verklaart hierover het volgende:

Van overheidswege is in 2017 voor het eerst gevraagd om een beoordelingsverklaring. De timing en wijze van communiceren is onzorgvuldig geweest waardoor dit pas in een (te) laat stadium duidelijk werd terwijl de accountancy-werkzaamheden al in een vergevorderd stadium waren. Overigens worden er bij een samenstellingsverklaring ook aanvullende werkzaamheden verricht i.g.v. bijzondere, opvallende posten wat ook gebeurd is. Bovendien wordt jaarlijks een controleverklaring bij de opbrengstenverantwoording verstrekt met (nog) meer zekerheid waarop gesteund kan worden. Het jaarrekeningdossier 2017 AVENTURA is in 2018 uitvoerig gecontroleerd door onze beroepsorganisatie tijdens de periodieke toetsing van ons accountantskantoor: het dossier is als uitstekend gekwalificeerd.

Aanbeveling

SDF adviseert haar bestuurder (gemeente Leeuwarden) geen verdere consequenties te verbinden voor Aventura aan het ontbreken van een beoordelingsverklaring bij de jaarrekening van 2017. Op basis van de verklaring van de accountant is voldoende duidelijk waarom deze beoordelingsverklaring over 2017 ontbrak en er sprake is geweest van een samenstellingsverklaring met aanvullende werkzaamheden.

In de jaarrekening 2018 blijkt aan de opbrengstenkant dat onder "Overige opbrengsten" de omzet vanuit dienstverlening in het kader van de Wet Langdurige Zorg (hierna: wlz) voor een belangrijke opbrengst zorgt. Hiermee wordt een verklaring gegeven bij de teksten in de eerste en derde "onderzoeksvraag".

⁸ <https://www.jaarverantwoordingzorg.nl/wat-en-hoe/documenten/publicaties/cibg/jaarverantwoordingzorg/documenten/jaarverantwoording-zorginstellingen-en-jeugd-2017>, in combinatie met: <https://www.jaarverantwoordingzorg.nl/wat-en-hoe/welke-gegevens-aanleveren/wanneer-welke-accountantsverklaring>

In de jaarrekeningen over 2017 en 2018 valt de hoogte van de post Algemene Kosten op. Oorzaak van de hoogte van deze kosten wordt, blijkens toelichting van de bestuurder van Aventura, met name veroorzaakt door incidentele onderzoekskosten, onderzoekskosten inzake beveiliging persoons- en cliëntgegevens en door de managementvergoedingen die hier wordt verantwoord en die inclusief BTW is⁹.

Inhuren beveiliging

Het inhuren van beveiligers is een managementbeslissing binnen Aventura. De toelichting die het management heeft gegeven voor haar beslissing is duidelijk en niet in strijd met een redelijke bestuurlijke vrijheid. Voor twee beveiligingsbureaus die zijn ingehuurd door Aventura zijn problemen vastgesteld inzake de wettelijke en fiscale vereisten aan facturen. Bureau 1 opereert als een particulier, maar stuurt wel facturen met BTW, echter zonder vermelding van het BTW-nummer en KvK-nummer. Bureau 2 heeft wel een KvK en BTW-nummer op de factuur opgenomen, maar controle door Finteger op de inschrijving in het Handelsregister levert op dat dit bedrijf geen activiteiten verricht op het gebied van beveiliging. De bestuurder¹⁰ van bureau 2 komt negatief naar voren bij onderzoek in openbare bronnen. Er zijn vijf facturen van bureau 2 in de administratie voor €119.179 inclusief BTW. Uit het onderzoeksrapport van Finteger blijkt dat de aandeelhouders uit privémiddelen geld hebben geleend aan Aventura om de facturen voor beveiliging te kunnen voldoen. De lening is binnen een jaar terugbetaald. De interne controle op de facturen bij Aventura in 2017 en 2018 op kwaliteit was destijds niet op orde. Aventura heeft, volgens een toelichting van de Aventura-bestuurder tijdens de review, hier inmiddels maatregelen op genomen om herhaling te voorkomen.

Controle op jaarcijfers

Het rapport van Finteger gaat niet in op bijzondere posten naar aanleiding van de initiële cijferbeoordeling van de accountant met betrekking tot de jaarcijfers van 2017 en 2018 en de mogelijkheid van fraude die hierbij een rol zou kunnen spelen. Het onderwerp 'fraude' is een onderdeel van de risico-inschatting (vooraf) door de externe accountant¹¹. Aangezien er in beide jaren facturen zijn aangetroffen die niet aan de wettelijke/fiscale factuurvereisten voldoen, is de bevinding van SDF dat hier nader onderzoek naar had kunnen en moeten plaatsvinden. Finteger heeft hier echter geen bevindingen over gerapporteerd¹².

Finteger heeft de rekeningen courant verhoudingen in de groep en daarbuiten in detail onderzocht. Deze zijn overzichtelijk, er liggen overeenkomsten aan ten grondslag en de boekingen roepen geen aanvullende vragen op. Hiermee is het vijfde onderzoeksobject uit de opdrachtbrief aan Finteger afgehecht.

Geheimhoudingsverklaring

SDF heeft de geheimhoudingsverklaring die Finteger ondertekend heeft, ontvangen. SDF heeft vastgesteld dat in de geheimhoudingsverklaring geen zaken "out of scope" zijn benoemd en die mogelijk wel onderzocht hadden moeten worden. Ook naar SDF zijn door Finteger geen zaken benoemd die niet onderzocht of gerapporteerd mogen worden.

⁹ De BV kan geen BTW verrekenen waardoor de 21% BTW kostenverhogend werkt

¹⁰ <https://www.crimesite.nl/zakenvrouw-opgelicht-door-nep-bankiers/>

¹¹ Uit de wederhoor reactie bij de accountant blijkt dat deze jaarlijks achteraf expliciet de fraude vraag stelt voor hij zijn verklaring afgeeft bij het bestuur en een schriftelijke reactie ontvangt via de zogenaamde Letter of Representation (LOR).

¹² Uit wederhoor reactie blijkt dat Klunder wel de accountant heeft bevestigd hierover maar geen bevinding in zijn rapport heeft opgenomen.

3. BEVINDINGEN EN AANBEVELINGEN SDF

Bevindingen

Het rapport van Finteger bevat een heldere opzet en uitgebreide vastlegging van en toelichting op relevante bewijsstukken. Alle onderzoeksvragen, die in de opdrachtbrief aan Finteger zijn gesteld, zijn beantwoord. In de onderzoeksvragen van de gemeente Smallingerland aan Visible staat nog een belangrijke en tot heden nog onbeantwoorde vraag:

F. Algeheel rechtmatigheidsonderzoek vanaf 01-01-2018 op basis van steekproeven

Deze vraag is niet beantwoord via het Finteger onderzoek. Het is SDF niet duidelijk wat de uitkomsten zijn op dit onderdeel in de door één van de andere bureaus opgestelde rapportages wegens het ontbreken van de documentatie bij SDF.

Aanbeveling

SDF is niet geïnformeerd over de uitkomsten van het rechtmatigheidsonderzoek door Argo en/of Inquirendum, maar adviseert om, als dit onderzoek (nog) niet is uitgevoerd, niet alsnog een algeheel rechtmatigheidsonderzoek uit te voeren. Dit vanwege de tijdens de review vastgestelde kwaliteit van het reeds uitgevoerde onderzoek door Finteger.

Er zijn betalingen gedaan aan derden in het kader van beveiliging waarvan de facturen in de administratie niet voldoen aan de geldende factuurvereisten. Het besluit om beveiliging van medewerkers te organiseren is aan de directie van Aventura. Daarnaast bleek het noodzakelijk om ook de kwaliteit van ICT te verhogen in verband met de nieuwe AVG-regels. Aventura geeft aan beheersmaatregelen te hebben genomen om de kwaliteit van de Planning & Control cyclus te verbeteren.

Aanbevelingen

Vanuit deze review op het onderzoeksdossier van Finteger komt SDF tot een aantal aanbevelingen. Deze kunnen helpen in de bredere zin ten aanzien van het doen van onderzoek bij aanbieders, maar zijn ook bedoeld om de bestaande vragen waarop de review van SDF was gericht, af te ronden. De aanbevelingen in een overzicht:

1. SDF adviseert om een protocol op te stellen voor de opdrachtverstrekking voor onderzoeken, waarin eisen aan formulering, onderwerpen en methodes zijn opgenomen. Het is wenselijk om een organisatiemodel te kiezen waarbij betrokkenen (onderzoekers, opdrachtgevers en mogelijk de onderzochte aanbieder) tussentijds afstemmen of de reikwijdte van het onderzoek moet worden aangepast.
2. SDF adviseert om in het op te stellen protocol op te nemen dat er geen beperkingen (zoals geheimhoudingsverklaringen) worden geaccepteerd door onderzoekers zonder de voorafgaande toestemming van de opdrachtgever(s).
3. SDF adviseert haar bestuurder (gemeente Leeuwarden) geen verdere consequenties te verbinden voor Aventura aan het ontbreken van een beoordelingsverklaring bij de jaarrekening van 2017. Op basis van de verklaring van de accountant is voldoende duidelijk waarom deze beoordelingsverklaring over 2017 ontbrak en er sprake is geweest van een samenstellingsverklaring met aanvullende werkzaamheden.
4. SDF is niet geïnformeerd over de uitkomsten van het rechtmatigheidsonderzoek door Argo en/of Inquirendum, maar adviseert om, als dit onderzoek (nog) niet is uitgevoerd, niet alsnog een algeheel rechtmatigheidsonderzoek uit te voeren. Dit vanwege de tijdens de review vastgestelde diepgang van het reeds uitgevoerde onderzoek door Finteger.

5. SDF adviseert haar bestuurder om afspraken te maken over de regievoering en uitvoering van controlewerkzaamheden bij aanbieders. Het advies is daarbij om die regie en de controlewerkzaamheden bij SDF neer te leggen en hier budget voor bij te leveren.